

Cwestiynau'r ymgynghoriad

Y ffordd orau o [ymateb i'r ymgynghoriad hwn yw ar-lein](#). Os hoffech ymateb i'r ymgynghoriad hwn drwy e-bost neu ar bapur, cwblhewch dempled yr holiadur. Mae rhai cwestiynau gorfodol y mae angen i chi eu cwblhau er mwyn i ni gynnwys eich ymateb yn ein dadansoddiad. Caiff y cwestiynau hyn eu nodi â seren (*).

Gallwch ymateb i bob pwnc, neu ddim ond y pwnc/pynciau unigol sy'n berthnasol i chi. Dylech gynnwys templed pwnc wedi'i gwblhau (adran 4 neu 5) ar gyfer pob pwnc y mae gennych ofyniad ar ei gyfer, gan gynnwys unrhyw bynciau newydd yr hoffech ddweud wrthym amdanynt. Trafodir y pynciau yn adrannau 3.2 i 3.14 o'r ddogfen ymgynghori.

1 Amdanoch chi

Ydych chi'n ateb yr holiadur hwn ar ran sefydliad neu fel unigolyn? *

- ☒ Sefydliad
- ☐ Unigolyn

Dywedwch rywfaint wrthym amdanoch chi.

Enw'r sefydliad	Cymdeithas yr Iaith Gymraeg
Eich enw *	Jamie Bevan
cyfeiriad e-bost *	post@cymdeithas.cymru
Rhif ffôn	01970 624501

Ym mha sector rydych yn gweithio? *

Bydd hyn yn ein helpu i fonitro'r ystod o ddefnyddwyr y mae'r ymgynghoriad wedi'u cynnwys

- ☐ Adran o'r llywodraeth / corff cyhoeddus
- ☐ Awdurdod lleol
- ☐ Sefydliad ieuchyd
- ☐ Tai
- ☐ Academaidd / ymchwil

- ☒ Elusennol a gwirfoddol
- ☐ Masnachol
- ☐ Cyfleustodau
- ☐ Newyddiaduraeth / y cyfryngau
- ☐ Sefydliad rhyngwladol
- ☐ Achrestrydd / hanesydd teulu
- ☐ Arall (nodwch) _____

A allwn gysylltu â chi i drafod eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn? *

Gellir gwneud hyn er mwyn trafod unrhyw bwyntiau penodol y mae angen cadarnhad yn eu cylch.

- ☒ Gallwch
- ☐ Na allwch

A allwn gysylltu â chi yn y dyfodol ynglŷn â Rhaglen Trawsnewid y Cyfrifiad a Chyfrifiad 2021? *

Gellir gwneud hyn er mwyn eich hysbysu am ymgynghoriadau pellach, rhoi'r wybodaeth ddiweddarach i chi am Raglen Trawsnewid y Cyfrifiad, neu ddarparu doler i ganlyniadau'r ymgynghoriad hwn.

- ☒ Gallwch
- ☐ Na allwch

2 Caniatâd

Er mwyn sicrhau bod y penderfyniadau a wneir gennym yn dryloyw, caiff yr ymatebion i'r ymgynghoriad hwn eu cyhoeddi. Bydd hyn yn cynnwys enw'r sefydliad neu'r unigolyn sy'n ymateb. A fydddech crystal â chadarnhau eich bod yn fodlon i ni gyhoeddi eich enw. Ni fyddwn yn cyhoeddi manylion cyswllt personol. Dylech fod yn ymwybodol y gallai unrhyw wybodaeth a ddarperir mewn ymateb i'r ymgynghoriad hwn fod ar gael i'r cyhoedd os bydd ei angen yn unol â chais Rhyddid Gwybodaeth. *

- ☒ Ydw, rwy'n caniatáu i chi gyhoeddi fy enw gyda'm hymateb

- ☐ Na, dilëwch fy enw cyn cyhoeddi fy ymateb

3 Seiliau allbwn a chyfrifo

A oedd digon o hyblygrwydd o ran y seiliau allbwn a oedd ar gael o Gyfrifiad 2011?

- ✓ Oedd
- ☐ Nac oedd

Os nac oedd, pa seiliau allbwn oedd ar goll?

Disgrifiwch yr effaith y byddai peidio â chael gwybodaeth am y seiliau allbwn hynny yn ei chael arnoch chi/ar eich gwaith.

4 Cwestiynau ar gyfer pynciau a gafodd eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2011

Dim ond os oes angen dirfawr am y data y gellir cyfiawnhau casglu gwybodaeth drwy'r cyfrifiad. Felly, mae angen i chi ddweud wrthym am yr effaith y mae defnyddio gwybodaeth y cyfrifiad yn ei chael. Mae'n bwysig iawn eich bod yn rhoi cymaint o fanylion â phosibl i gefnogi eich atebion. Bydd hyn yn sicrhau y caiff eich barn ei hystyried yn llawn yn ein gwerthusiad. Er enghraifft, p'un a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'n barn gychwynnol, mae angen i ni gael rhagor o fanylion am effaith pob pwnc ar eich gwaith er mwyn sicrhau y caiff ei hadlewyrchu'n gywir yn holiadur Cyfrifiad 2021.

Defnyddiwch y templed hwn i ymateb i'r ymgynghoriad gan gyfeirio at y pynciau a drafodwyd yn adrannau 3.2 i 3.12 o'r ddogfen ymgynghori.

Pwnc: Yr Iaith Gymraeg (Cwestiwn 17 yn 2011)

1a. Ydych chi'n defnyddio gwybodaeth a gasglwyd am y pwnc hwn yng Nghyfrifiad 2011?

- ☒ Ydw
- ☐ Nac ydw (*Ewch i Gwestiwn 2*)

1b. Os ydych, at ba ddiben rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- ☐ Dyrannu adnoddau - Llywodraeth ganolog
- ☐ Dyrannu adnoddau - Llywodraeth leol
- ☐ Cynllunio a darparu gwasanaethau
- ☒ Llunio a monitro polisiau
- ☒ Gofynion ymchwil
- ☒ Dibenion eraill - nodwch Gwaith Ymgyrchu

1c. Ym mha ffordd rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar hyn o bryd?

- *Os gwnaethoch nodi eich bod yn defnyddio gwybodaeth i ddyrannu adnoddau, disgrifiwch sut a gwerth yr adnoddau sy'n cael eu dyrannu.*
- *Disgrifiwch y defnydd penodol a wneir o'r data. Er enghraifft, pa ffynonellau gwybodaeth a ddefnyddir, pa ddefnydd penodol a wneir o wybodaeth y cyfrifiad.*
- *Pa wybodaeth ychwanegol sydd ei hangen arnoch am y pwnc hwn? Sut y byddai'n cael ei defnyddio?*
- *Pa effaith y mae defnyddio data'r cyfrifiad wedi'i chael ar y gwaith o lunio/monitro polisiau?*
- *Disgrifiwch y mathau o ymchwil rydych yn defnyddio'r wybodaeth mewn perthynas â hwy a pham bod y wybodaeth yn bwysig ar gyfer yr ymchwil honno.*

Mae'r data am yr iaith Gymraeg yn gwbl hanfodol er mwyn deall cyflwr y Gymraeg yn ein cymunedau ac ar lefel genedlaethol Gymreig ac yn sail i rannau helaeth ein gwaith pwysu ac ymgychu. Mae cyflwr y Gymraeg yn fregus ac mae'r data yn hanfodol er mwyn i ni ddeall patrymau defnydd, canran a nifer siaradwyr y Gymraeg.

2a. Ar gyfer pob is-bwnc o fewn y pwnc hwn, nodwch i ba raddau rydych yn cytuno â barn gychwynnol SYG ar b'un a ddylai'r is-bwnc hwn gael ei gasglu yng Nghyfrifiad 2021? Ydych chi'n cytuno, ddim yn cytuno nac yn anghytuno, neu'n anghytuno?

Y Gymraeg: rydym yn cytuno

Prif ieithoedd a ddefnyddir : rydym yn cytuno

Cenedligrwydd: rydym yn cytuno, ac yn meddwl ei fod yn bwysig bod blwch nodi a ydy rhywun yn ystyried ei hun yn Gymro/Gymraes.

2b. Ar gyfer pob is-bwnc o fewn y pwnc hwn, nodwch a ydych yn defnyddio data ar yr is-bwnc hwn a'r effaith arnoch chi/ar eich gwaith pe na bai SYG yn casglu gwybodaeth amdano yng Nghyfrifiad 2021. A fyddai'n cael effaith fawr, canolig neu fach?

Y Gymraeg: effaith fawr

Hunaniaeth genedlaethol: effaith fawr

Prif ieithoedd a ddefnyddir: effaith ganolig

2c. Os gwnaethoch nodi y byddai'n cael effaith fawr neu ganolig, disgrifiwch yr effaith arnoch chi/ar eich gwaith pe na bai SYG yn casglu gwybodaeth am yr is-bynciau hynny yng Nghyfrifiad 2021. Disgrifiwch yr effaith pe na bai pob is-bwnc yn cael ei gynnwys ar wahân.

Mae'n bwysig iawn eich bod yn dweud wrthym am yr effaith y byddai'n ei chael gan y bydd yn rhan bwysig o'n gwerthusiad.

- *Beth fyddai'r ffynhonnell wybodaeth amgen orau?*
- *Pa effaith fyddai defnyddio'r ffynhonnell amgen hon yn ei chael?*
- *Pa weithgareddau gorfodol na fydddech yn gallu eu cyflawni mwyach?*
- *Pa weithgareddau eraill na fydddech yn gallu eu cyflawni mwyach?*
- *Pa gostau ychwanegol y bydddech chi neu bobl eraill yn mynd iddynt?*

Er mwyn dadansoddi sefyllfa'r Gymraeg mae'n rhaid cael data y gellir ei gymharu â data cyfrifiadau'r gorffennol: gallai unrhyw newid i'r cwestiynau neu'r dull o'u gofyn yn peryglu hynny. Heb ddata'r Cyfrifiad ni fyddai modd asesu newidiadau dros y ddegawd ddiweddaraf mewn ffordd gyson â'r gorffennol.

3a. Ar ba lefel ddaearyddol rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar hyn o bryd?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- ✓ Ardal gynnyrch
- ✓ Ardal gynnyrch ehangach
- ✓ Ward
- ✓ Awdurdod lleol
- ✓ Rhanbarthol
- ✓ Cenedlaethol
- ☐ Arall – nodwch _____

3b. Os oes angen gwybodaeth arnoch am y pwnc hwn ar gyfer ardaloedd daearyddol bach, disgrifiwch sut rydych yn ei defnyddio.

- *Ydych chi'n defnyddio'r wybodaeth i nodi ardaloedd penodol ar gyfer targedu ymyriadau?*
- *A yw'n helpu i ddyrannu adnoddau?*

Ar gyfer pwrpasau ymgyrchu amrywiol iawn megis ymgyrchoedd dros addysg Gymraeg i sylw i'r Gymraeg mewn perthynas â chynllunio gwlad a thref.

4. Os oes angen gwybodaeth arnoch am y pwnc hwn ar gyfer grwpiau bach o'r boblogaeth, disgrifiwch sut rydych yn ei defnyddio a'r effaith arnoch chi/ar eich sefydliad pe na bai'r wybodaeth ar gael.

- *Ydych chi'n defnyddio'r wybodaeth i nodi is-grwpiau penodol o'r boblogaeth?*

Ydyn. Gweler ymateb 3b

5a. Pa mor bwysig ydyw i allu cymharu gwybodaeth am y pwnc hwn ar lefel y DU?

- ☐ Pwysig iawn
- ☐ Pwysig
- ☒ Eithaf pwysig
- ☐ Ddim yn bwysig

5b. Disgrifiwch pam bod angen i chi gymharu'r wybodaeth am y pwnc hwn ar lefel y DU.

- *A oes angen i chi wneud cymariaethau ledled y DU at ddibenion dyrannu adnoddau?*
- *A oes angen i chi wneud cymariaethau rhwng ardaloedd o wahanol faint, er enghraifft cymharu data ar gyfer awdurdod lleol â ffigurau cyfartalog ar gyfer y DU?*
- *Ydych chi'n ymwneud â'r gwaith o lunio polisiau ar gyfer y DU gyfan?*
- *A yw eich cylch gwaith yn cwmpasu'r DU gyfan ac a oes angen i chi ddarparu gwybodaeth i'w gefnogi?*

Dim ond cymhariaeth rhwng y nifer o siaradwyr yng Nghymru a gwledydd eraill Prydain sydd angen arnom.

6a. Gyda pha rai o gyfrifiadau Cymru a Lloegr rydych wedi cymharu'r data a gasglwyd yng Nghyfrifiad 2011 ar y pwnc hwn?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- ☒ 2001
- ☒ 1991
- ☒ 1981
- ☒ Cyfrifiadau cynharach
- ☐ Dim un

6b. Disgrifiwch sut rydych wedi defnyddio cymariaethau rhwng cyfrifiadau dros amser.

- *Gwerthuso newid dros amser er mwyn gwneud penderfyniadau ynghylch cyllid*
- *Gwerthuso newid dros amser er mwyn gwneud penderfyniadau ynghylch polisïau*
- *Gwerthuso meincnodau a ddefnyddiwyd i fonitro llwyddiant ymyriadau'n seiliedig ar ardal*
- *Llunio rhagamcanion*
- *Cynllunio a darparu gwasanaethau*

Gwerthuso newid dros amser er mwyn gwneud penderfyniadau ynghylch polisïau

Gwerthuso meincnodau a ddefnyddiwyd i fonitro llwyddiant ymyriadau'n seiliedig ar ardal

7a. I ba raddau y mae angen i chi ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â gwybodaeth am bynciau eraill y cyfrifiad?

- ☐ Yn aml gydag amrywiaeth eang o bynciau eraill y cyfrifiad
- ☒ Yn aml gydag amrywiaeth gyfyngedig o bynciau eraill y cyfrifiad

- ☐ Yn achlysurol gydag amrywiaeth eang o bynciau eraill y cyfrifiad
- ☐ Yn achlysurol gydag amrywiaeth gyfyngedig o bynciau eraill y cyfrifiad
- ☐ Ddim o gwbl

7b. Disgrifiwch sut rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â gwybodaeth am bynciau eraill y cyfrifiad.

Nifer y siaradwyr fesul ardal, oedran, a gwahanol gefndiroedd.

7c. Dewiswch y pynciau eraill y mae angen i chi ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â hwy.

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- ✓ Demograffeg sylfaenol a chyfansoddiad y cartref
- ✓ Tai
- ✓ Ethnigrwydd a hunaniaeth genedlaethol
- ✓ Iaith
- ☐ Crefydd
- ✓ Mudo a dinasyddiaeth
- ✓ Addysg
- ✓ Iechyd
- ☐ Gofalwyr
- ✓ Y farchnad lafur a dosbarthiadau economaidd-gymdeithasol
- ✓ Teithio

- ✓ Incwm
- ☐ Hunaniaeth rywiol
- ☐ Arall – nodwch _____

8a. A yw ffynonellau gwybodaeth amgen am y pwnc hwn (nad ydynt yn ymwneud â'r cyfrifiad) yn bodloni eich gofynion cyfredol?

- ☐ Ydyn yn llawn
- ☐ Ydyn yn rhannol
- ✓ Nac ydyn
- ☐ Ddim yn gwybod

8b. Rhowch wybod i ni am y ffynonellau gwybodaeth amgen rydych yn eu defnyddio mewn perthynas â'r pwnc hwn

- *Ydych chi'n defnyddio'r ffynonellau hyn ar y cyd â'r cyfrifiad? Sut?*
- *Beth fyddai'r ffynhonnell wybodaeth amgen orau nesaf?*
- *Pa effaith fyddai defnyddio'r ffynhonnell amgen hon yn ei chael?*

Cynhelir arolwg blynyddol o nifer siaradwyr y Gymraeg, ond nid yw'n ddigonol fel asesiad manwl o ran nifer, lleoliad a gwahanol nodweddion eraill.

Cwestiynau ar gyfer pynciau na chawsant eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2011

Dim ond os oes angen dirfawr am y data y gellir cyfiawnhau casglu gwybodaeth drwy'r cyfrifiad. Felly, mae angen i chi ddweud wrthym am yr effaith y mae defnyddio gwybodaeth y cyfrifiad yn ei chael. Mae'n bwysig iawn eich bod yn rhoi cymaint o fanylion â phosibl i gefnogi eich atebion. Bydd hyn yn sicrhau y caiff eich barn ei hystyried yn llawn yn ein gwerthusiad. Er enghraifft, p'un a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'n barn gychwynnol, mae angen i ni gael rhagor o fanylion am effaith pob pwnc ar eich gwaith er mwyn sicrhau y caiff ei hadlewyrchu'n gywir yn holiadur Cyfrifiad 2021.

Defnyddiwch y templed hwn i ymateb i'r ymgynghoriad gan gyfeirio at hunaniaeth rywiol, incwm, neu bynciau eraill arfaethedig.

Pwnc: Y cwestiwn ar ddefnydd o'r iaith Gymraeg i'w ofyn yn Lloegr yn ogystal ag yng Nghymru. Roedd C17 i'w ateb yng Nghymru yn unig yn 2011.

1a. Ydych chi'n defnyddio unrhyw wybodaeth a gyhoeddwyd am y pwnc hwn?

- ☐ Ydw
- ☐ Nac ydw (*Ewch i Gwestiwn 2*)

1b. Os ydych, at ba ddiben rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- ☐ Dyrannu adnoddau - Llywodraeth ganolog
- ☐ Dyrannu adnoddau - Llywodraeth leol
- ☐ Cynllunio a darparu gwasanaethau
- ☐ Llunio a monitro polisiau
- ☐ Gofynion ymchwil
- ☐ Dibenion eraill - nodwch _____

1c. Ym mha ffordd rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar hyn o bryd?

- *Os gwnaethoch nodi eich bod yn defnyddio gwybodaeth i ddyrannu adnoddau, disgrifiwch sut a gwerth yr adnoddau sy'n cael eu dyrannu.*
- *Disgrifiwch y defnydd penodol a wneir o'r data. Er enghraifft, pa ffynonellau gwybodaeth a ddefnyddir, pa ddefnydd penodol a wneir o wybodaeth y cyfrifiad.*
- *Pa wybodaeth ychwanegol sydd ei hangen arnoch am y pwnc hwn? Sut y byddai'n cael ei defnyddio?*
- *Pa effaith y mae defnyddio data'r cyfrifiad wedi'i chael ar y gwaith o lunio/monitro polisiau?*
- *Disgrifiwch y mathau o ymchwil rydych yn defnyddio'r wybodaeth mewn perthynas â hwy a pham bod y wybodaeth yn bwysig ar gyfer yr ymchwil honno.*

Nid yw yn bosibl ateb y rhan yma gan nad oedd Cwestiwn 17 yn cael ei ofyn yn Lloegr yng Nghyfrifiad 2011 ond petai y wybodaeth ar gael byddai'n bosibl i ni wybod faint o Gymry Cymraeg a faint o Gymry di-Gymraeg sydd yn byw y tu allan i Gymru ac o bosibl yn gallu cael amcan pam bod pobl wedi gadael Cymru.

2a. I ba raddau rydych yn cytuno â barn gychwynnol SYG ar b'un a ddylid casglu data ar y pwnc hwn yng Nghyfrifiad 2021?

Os ydych yn cynnig pwnc newydd, na chaiff ei drafod yn y ddogfen ymgynghori, ewch i gwestiwn 2b

- ☐ Cytuno
- ☐ Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- ☒ Anghytuno

2b. Nodwch a ydych yn defnyddio data ar y pwnc hwn a'r effaith arnoch chi/ar eich gwaith pe na bai SYG yn casglu gwybodaeth amdano yng Nghyfrifiad 2021.

- ☐ Mawr

- ✓ Canolig
- Bach

2c. Os gwnaethoch nodi y byddai'n cael effaith fawr neu ganolig, disgrifiwch yr effaith arnoch chi/ar eich gwaith pe na bai SYG yn casglu gwybodaeth am y pwnc hwn yng Nghyfrifiad 2021.

Mae'n bwysig iawn eich bod yn dweud wrthym am yr effaith y byddai'n ei chael gan y bydd yn rhan bwysig o'n gwerthusiad.

- *Beth fyddai'r ffynhonnell wybodaeth amgen orau?*
- *Pa effaith fyddai defnyddio'r ffynhonnell amgen hon yn ei chael?*
- *Pa weithgareddau gorfodol na fydddech yn gallu eu cyflawni mwyach?*
- *Pa weithgareddau eraill na fydddech yn gallu eu cyflawni mwyach?*
- *Pa gostau ychwanegol y bydddech chi neu bobl eraill yn mynd iddynt?*

Pe bai SYG yn gofyn y cwestiwn am ddefnydd yr iaith Gymraeg yn Lloegr byddai hyn yn ychwanegu tuag at amcangyfrif defnyddwyr y Gymraeg megis:

1. Amcangyfrif y gwrandawyr a'r gwylwyr yn Lloegr ar gyfer gwasanaethau radio Cymraeg y BBC ac eraill a gwylwyr rhaglenni teledu Cymraeg gan S4C. Byddai hyn yn wybodaeth defnyddiol iawn i'r darlledwyr ac yn eu cynorthwyo i gynllunio'n well.
2. Patrymau a lefel allfudo siaradwyr Cymraeg i Loegr y byddai'n ddefnyddiol gwybod o ran effaith polisiau a nifer o resymau cyflogaeth eraill

3a. Ar ba lefel ddaearyddol rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar hyn o bryd?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- Ardal gynnyrch
- Ardal gynnyrch ehangach
- Ward
- ✓ Awdurdod lleol
- ✓ Rhanbarthol
- ✓ Cenedlaethol (Lleogr, yr Alban a Gogledd Iwerddon ar wahan)

☐ Arall – nodwch _____

3b. Os oes angen gwybodaeth arnoch am y pwnc hwn ar gyfer ardaloedd daearyddol bach, disgrifiwch sut rydych yn ei defnyddio.

- *Ydych chi'n defnyddio'r wybodaeth i nodi ardaloedd penodol ar gyfer targedu ymyriadau?*
- *A yw'n helpu i ddyrannu adnoddau?*

4. Os oes angen gwybodaeth arnoch am y pwnc hwn ar gyfer grwpiau bach o'r boblogaeth, disgrifiwch sut rydych yn ei defnyddio a'r effaith arnoch chi/ar eich sefydliad pe na bai'r wybodaeth ar gael.

- *Ydych chi'n defnyddio'r wybodaeth i nodi is-grwpiau penodol o'r boblogaeth?*

5a. Pa mor bwysig ydyw i allu cymharu gwybodaeth am y pwnc hwn ar lefel y DU?

- ☐ Pwysig iawn
- ☐ Pwysig
- ☒ Eithaf pwysig
- ☐ Ddim yn bwysig

5b. Disgrifiwch pam bod angen i chi gymharu'r wybodaeth am y pwnc hwn ar lefel y DU

- *A oes angen i chi wneud cymariaethau ledled y DU at ddibenion dyrannu adnoddau?*
- *A oes angen i chi wneud cymariaethau rhwng ardaloedd o wahanol faint, er enghraifft cymharu data ar gyfer awdurdod lleol â ffigurau cyfartalog ar gyfer y DU?*
- *Ydych chi'n ymwneud â'r gwaith o lunio polisïau ar gyfer y DU gyfan?*
- *A yw eich cylch gwaith yn cwmpasu'r DU gyfan ac a oes angen i chi ddarparu gwybodaeth i'w gefnogi?*

Byddem hefyd yn hoffi gweld y cwestiwn yma hefyd yn cael ei gynnwys yn y Cyfrifiad yn yr Alban ac yng Ngogledd Iwerddon er mwyn cael yr ffigurau ar gyfer y DU gyfan. Yn anffodus nid yw hyn yn fater ar gyfer yr ymgynghoriad yma.

Mae'r ffigurau yn bwysig gan fod y Gymraeg yn un o ieithoedd gwreiddiol ynysoedd Prydain ac mae'n bwysig cael amcangyfrif o sefyllfa defnydd y Gymraeg ar lefel y DU heddiw.

6a. I ba raddau y mae angen i chi ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â gwybodaeth am bynciau eraill y cyfrifiad?

- ☐ Yn aml gydag amrywiaeth eang o bynciau eraill y cyfrifiad
- ☐ Yn aml gydag amrywiaeth gyfyngedig o bynciau eraill y cyfrifiad

- ☐ Yn achlysurol gydag amrywiaeth eang o bynciau eraill y cyfrifiad
- ✓ Yn achlysurol gydag amrywiaeth gyfyngedig o bynciau eraill y cyfrifiad
- ☐ Ddim o gwbl

6b. Disgrifiwch sut rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â gwybodaeth am bynciau eraill y cyfrifiad.

Byddai cymharu y gallu yn y Gymraeg gyda'r wybodaeth am gyflogaeth yn ddefnyddiol er mwyn amcangyfrif y nifer sy'n gweithio mewn gwahanol feysydd. Mae hyn yn cyd-fynd a'r ateb 2 i gwestiwn 2c.

Byddai cymharu y gallu yn y Gymraeg gyda gwybodaeth am gymwysterau hefyd yn ddefnyddiol ar gyfer yr un pwrpas.

6c. Rhestrwch y pynciau eraill y mae angen i chi ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â hwy.

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- ✓ Demograffeg sylfaenol a chyfansoddiad y cartref
- ☐ Tai
- ✓ Ethnigrwydd a hunaniaeth genedlaethol
- ✓ Iaith
- ☐ Crefydd
- ✓ Mudo a dinasyddiaeth
- ✓ Addysg
- ☐ Iechyd
- ☐ Gofalwyr

- ✓ Y farchnad lafur a dosbarthiadau economaidd-gymdeithasol
- ✓ Teithio
- ✓ Incwm
- ☐ Hunaniaeth rywiol
- ☐ Arall – nodwch _____

7a. A yw ffynonellau gwybodaeth amgen am y pwnc hwn (nad ydynt yn ymwneud â'r cyfrifiad) yn bodloni eich gofynion cyfredol?

- ☐ Ydyn yn llawn
- ✓ Ydyn yn rhannol
- ☐ Nac ydyn
- ☐ Ddim yn gwybod

7b. Rhowch wybod i ni am y ffynonellau gwybodaeth amgen rydych yn eu defnyddio mewn perthynas â'r pwnc hwn

- *Ydych chi'n defnyddio'r ffynonellau hyn ar y cyd â'r cyfrifiad? Sut?*
- *Beth fyddai'r ffynhonnell wybodaeth amgen orau nesaf?*
- *Pa effaith fyddai defnyddio'r ffynhonnell amgen hon yn ei chael?*

Mae amcanestyniadau a ddarperir gan arbenigwyr yn rhoi syniad am nifer siaradwyr Cymraeg yn Lloegr a gwledydd eraill Prydain.

Sylwadau

Oes gennych chi unrhyw sylwadau pellach sy'n berthnasol i'r ymgynghoriad hwn?

* Credwn y byddair wybodaeth am ddefnydd y Gymraeg gan unigolion sy'n byw yn Lloegr yn ddefnyddiol ar gyfer:

- cynllunio gwasanaethau darlledu (radio a theledu) yn yr iaith Gymraeg;
- galluogi cyflogwyr yng Nghymru i fod mewn gwell sefyllfa i recriwtio staff lle mae angen cymhwyster yn y Gymraeg
- darganfod patrymau allfudo

* Er mwyn gallu cymharu data cyfrifiadau yn effeithiol rydym yn argymhell fod cwestiynau sy'n holi am allu ieithyddol a phrif iaith pobl Cymru yn aros yr un peth, ac os oes bwriad amrywioo ar cwestiynau presennol neu holi cwestiynau yn wahanol (e.e. holi am ddefnydd iaith), bod y cwestiynau hynny yn ychwanegol. Fel arall, bydd data blaenorol yn llai perthnasol o ran gallu cymharu gyda data diweddaraf.